

BOSNA I HERCEGOVINA
APELACIONI SUD BRČKO DISTRIKTA
BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 96 o P 105344 19 GŽ
Brčko, 13.08.2019. godine

U IME BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE !

Apelacioni sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, u vijeću sastavljenom od sudija Gligorević Ruže, kao predsjednika vijeća, Lucić Josipe i Klaić Ilje, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja S.D. iz B., zastupan po punomoćniku V.D., advokatu iz Kancelarije ..., protiv tuženih Č.B. iz B., zastupan po punomoćniku M.O., advokatu iz B., mlđb. Č.D.1, mlđb. Č.S., mlđb. Č.A., svi iz ... S.L.M., ..., zastupani po zakonskoj zastupnici majci Č.U.L. iz ... S.L.M., ..., a ona po punomoćniku M.S., advokatu iz B. i tužene S.A. iz B., radi utvrđivanja očinstva, odlučujući o žalbi tuženog Č.B. iz B. izjavljenoj protiv presude Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o P 105344 17 P od 29.01.2019. godine, ispravljene rješenjem broj 96 o P 105344 17 P od 08.04.2019. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 13.08.2019. godine, donio je slijedeću

P R E S U D U

Žalba tuženog Č.B. iz B. se ODBIJA kao neosnovana i presuda Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o P 105344 17 P od 29.01.2019. godine ispravljena rješenjem broj 96 o P 105344 17 P od 08.04.2019. godine u pobijanom dijelu u stavu I izreke POTVRĐUJE.

Obrazloženje

Presudom Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o P 105344 17 P od 29.01.2019. godine, ispravljene rješenjem broj 96 o P 105344 17 P od 08.04.2019. godine (u daljem tekstu prvostepena presuda) odlučeno je kako slijedi:

„UTVRĐUJE SE da je umrli Č.D.2, sin S., JMBG ... biološki otac tužioca S.D., sina S.A. JMBG ..., iz B., ul. ... kojeg je dana ... godine u B. rodila petotužena – majka S.A., kći N., ul. ..., B., što su prvotuženi Č.B., sin Č.D.2, ul. ..., B., drugotuženi mlđb. Č.D.1, sin Č.D.2, trećetužena mlđb. Č.S., kći Č.D.2, četvrtotužena mlđb. Č.A., kći Č.D.2 koju malodobnu djecu zastupa zakonska zastupnica – majka Č.U.L. i petotužena S.A., kći N., dužni priznati i trpiti da se u matičnoj knjizi rođenih za tužioca S.D. upiše ime oca Č.D.2, sin S. rođ. ... godine.

Svaka stranka snosi svoje troškove parničnog postupka.“

Protiv prvostepene presude (odluke o tužbenom zahtjevu sadržane u stavu I izreke), žalbu je blagovremeno izjavio tuženi Č.B. iz B. (u daljem tekstu prvotuženi) zbog povrede odredaba parničnog postupka, pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom ovom sudu da žalbu uvaži, prvostepenu presudu ili preinači „te odbije tužbeni zahtjev tužitelja“ ili ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

Tužitelj S.D. iz B. (u daljem tekstu tužitelj) kao i tuženi mlđb. Č.D.1, Č.S i Č.A., svi iz ... S.L.M., ..., zastupani po zakonskoj zastupnici majci Č.U.L. (u daljem tekstu, drugotuženi, trećetužena i četvrtotužena) su odgovorili na žalbu prvotuženog, a tužena S.A. nije odgovorila na žalbu. Tužitelj u odgovoru pobijajući žalbene razloge i navode potvrđuje zakonitost i pravilnost prvostepene presude, te predlaže ovom sudu da žalbu prvotuženog odbije kao neosnovanu, dok se drugotuženi, trećetužena i četvrtotužena u odgovoru na žalbu, kako su i naslovili podnesak, „u cjelini i u potpunosti pridružuju navedenoj žalbi, žalbenim razlozima, te činjeničnim i pravnim navodima iz žalbe“.

Nakon što je ispitao prvostepenu presudu u smislu odredbe člana 330. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine” broj 8/09, 52/10 i 27/14- u daljem tekstu Zakon o parničnom postupku), ovaj sud je ocijenio da žalba nije osnovana i odlučio je kao u izreci ove presude iz razloga koji slijede:

Predmet raspravljanja i odlučivanja u ovoj parnici je zahtjev (tužbeni zahtjev) tužitelja da se utvrdi da je umrli Č.D.2 iz B. njegov biološki (prirodni) otac.

Iako su postavljeni tužbeni zahtjev tuženi (prvotuženi, drugotuženi, trećetužena i četvrtotužena) osporili u cijelosti, razvidno je da su protivljenje tužbenom zahtjevu iskazali uglavnom procesnim prigovorima i to prvo navodom da se u konkretnom predmetu treba primijeniti Zakon o parničnom postupku bivše SFRJ, zatim, navodom da je prekinuti postupak trebalo nastaviti odmah po okončanju ratnih dejstava (da se trebalo donijeti posebno rješenje o nastavku parničnog postupka), potom, navodom da se uređena tužba, kojom su obuhvaćeni nasljednici umrlog, smatra novom tužbom, dok su na kraju istakli i prigovor da je tužba neblagovremeno podnesena.

Tužena S.A. iz B. (u daljem tekstu petotužena) je u cijelosti priznala tužbeni zahtjev.

Odlučujući o tužbenom zahtjevu, polazeći od činjeničnih tvrdnji na kojima je tužitelj utemeljio tužbeni zahtjev i činjeničnih tvrdnji i argumenata kojima su se prvotuženi, drugotuženi, trećetužena i četvrtotužena suprostavili tužbenom zahtjevu i pozivajući se na rezultate rasprave (dokaze koji su trebali potvrditi ili pobiti njihove zahtjeve i navode) :

da je tužitelj rođen ... godine,

da je kao mladb. osoba, zastupan po majci kao zakonskoj zastupnici, 08.01.1992. godine podnio tužbu Osnovnom sudu u Brčkom protiv tuženog Č.D.2 iz B., kojom je tražio da se utvrdi da je Č.D.2 iz B. njegov biološki (prirodni) otac, koja je zavedena pod poslovnim brojem P-10/92-I,

da je rješenjem Osnovnog suda u Brčkom broj P-10/92-I od 20.07.1994. godine prekinut postupak zbog vanrednih događaja – ratnih dejstava,

da je Č.D.2 smrtno stradao ... godine,

da je tužitelj, kao punoljetna osoba, dana 03.08.2017. godine podnio Osnovnom sudu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine prijedlog za nastavak prekinutog postupka u predmetu broj P-10/92-I,

da je Osnovni sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine rješenjem broj 96 o P 105344 17 P od 21.08.2017. godine pozvao tužitelja da ispravi, odnosno dopuni podnesak, tako što će „dostaviti sudu u pismenom obliku tužbu radi utvrđivanja očinstva protiv zakonskih zastupnika umrle osobe“, obzirom da je tuženi Č.D.2 preminuo,

da je tužitelj podneskom od 25.08.2017. godine uredio tužbu, tako što je kao tužene označio zakonske nasljednike Č.D.2 (prvotuženog, drugotuženog, trećetuženu i četvrtotuženu), te je uz njih, „kako bi se stvorile procesne pretpostavke za vođenje ovog postupka, kao tuženu označio i svoju majku (ovdje petotuženu)“,

da je vještačenjem po JZU ... utvrđeno da na svih 15 analiziranih genskih markera DNK profil utvrđen iz uzorka označenog natpisom Č.D.2 sadrži obvezni (obligatni) alel iz DNK profila tužitelja, zbog čega se dolazi do zaključka da je umrli Č.D.2 prirodni (biološki) otac tužitelja (vjerovatnoća očinstva iznosi 99,99928%),

pa, kako je istaknuti prigovor prvotuženog, drugotuženog, trećetužene i četvrtotužene, „da se u konkretnom slučaju treba primijeniti Zakon o parničnom postupku SFRJ“, našao neosnovanim, kod toga je da odredbom člana 433. stav 1. Zakona o parničnom postupku iz 2009. godine propisano da, ako je prije stupanja na snagu tog Zakona započet postupak, daljnji postupak će se sprovesti po odredbama Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine iz 2009. godine,

te, kako i istaknute prigovore prvotuženog, drugotuženog, trećetužene i četvrtotužene, „da je parnični postupak koji je prekinut zbog vanrednih događaja/ratnih dejstava trebalo nastaviti po okončanju istih, odnosno da je trebalo donijeti posebno rješenje o nastavku postupka“, također našao neosnovanim, zbog toga što „Zakonom o parničnom postupku nije predviđeno koliko će prekid parničnog postupka da traje i kada će se on nastaviti, a nije ni predviđeno da sud mora donijeti posebno rješenje o nastavku prekinutog parničnog postupka“,

i kako istaknuti prigovor prvotuženog, drugotuženog, trećetužene i četvrtotužene, „da je u konkretnom slučaju tužba neblagovremena“, nije našao osnovanim, jer je „malodobno dijete S.D. podnio tužbu protiv tuženog (Č.D.2) za utvrđivanje očinstva 08.01.1992. godine, kada je bio malodoban, star svega oko 4 mjeseca“,

a, obzirom da je iz nalaza i mišljenja JZU ... utvrđeno da „na svih 15 analiziranih genskih markera DNK profil iz uzorka označenog natpisom Č.D.2 sadrži obavezni (obligatni) alel iz DNK profila S.D.“, odnosno da „u ovom slučaju vjerovatnoća očinstva iznosi 99,99928 %“,

prvostepeni sud je zaključio da se „temeljem provedene DNK analize dolazi do mišljenja i zaključka da je umrli Č.D.2 prirodni (biološki) otac S.D.“, zbog čega je i odlučio kao u stavu prvom izreke,

dok, obzirom da je „punomoćnik tužioca u završnoj riječi predložio da svaka stranka snosi svoje troškove parničnog postupka“, prvostepeni sud je tako i odlučio, da svaka stranka snosi svoje troškove parničnog postupka, a kako se ova odluka žalbom ne pobija nije predmet razmatranja žalbenog vijeća.

Ovo su u bitnom razlozi prvostepenog suda zbog kojih je odlučio kao u izreci svoje presude.

U žalbi izjavljenoj protiv prvostepene presude, kroz istaknute žalbene razloge prvotuženi u bitnom tvrdi da je prvostepeni sud pogrešno primijenio materijalno pravo, odnosno odredbu člana 60. stav 1. Porodičnog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“ broj 23/07 – u daljem tekstu Porodični zakon), zato što „postupak u pravnoj stvari P.10/92-1 nije nastavljen, a tužba tužitelja od 25.08.2017. godine je potpuno nova tužba i ista je podnešena nakon proteka roka iz odredbe člana 60. Stav 1. Porodičnog Zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“.

Takve, međutim, tvrdnje prvotuženog ovaj sud nije našao osnovanim, jer je protivno njegovim žalbenim navodima ocijenio da je prvostepeni sud temeljem predloženih i provedenih dokaza pravilno utvrdio sve činjenice i okolnosti koje su relevantne sa aspekta odredbi Porodičnog zakona o pravu djeteta na podnošenje tužbe radi utvrđivanja očinstva, tj. o blagovremenosti podnesene tužbe u ovom predmetu.

Naime, odredbom člana 60. stav 1. Porodičnog zakona propisano je da tužbu radi utvrđivanja majčinstva i očinstva djeteta može podnijeti do navršene 25. godine života, dok je odredbom člana 65. istog Zakona propisano da poslije smrti osobe za koju se smatra da je majka, odnosno otac djeteta, tužba radi utvrđivanja majčinstva ili očinstva se podnosi protiv zakonskih nasljednika umrle sobe (stav 1.), a da se tužba iz stava 1. ovog člana može podnijeti u roku od jedne godine od smrti osobe za koju se tvrdi da je majka, odnosno otac djeteta, odnosno jedne godine od pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju.

Imajući u vidu gore navedena utvrđenja da je tužba u ovoj pravnoj stvari podnesena 08.01.1992. godine, dok je tužitelj bio malodobna osoba (star oko četiri mjeseca), odnosno prije nego što je navršio dvadeset i pet godina života i da je Č.D.2 smrtno stradao ... godine, ovaj sud jednako kao i prvostepeni drži da nije protekao rok za podnošenje tužbe radi utvrđivanja očinstva propisan citiranom odredbom člana 60. stav 1. U vezi sa odredbom člana 65. Porodičnog zakona.

Na drugačiji zaključak prvostepenog suda ne može uticati ni činjenica što je zbog vanrednih događaja, tj. ratnih dejstava, postupak u ovoj pravnoj stvari prekinut rješenjem Osnovnog suda Brčko broj P-10/92-I od 20.07.1994. godine i što je, podnošenjem prijedloga za nastavak postupka od 03.08.2017. godine (prijedlog podnio tužitelj) i donošenjem rješenja Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o P 105344 17 P od 21.08.2017. godine (kojim je prvostepeni sud pozvao tužitelja da ispravi, odnosno dopuni podnesak, jer je prvobitno tuženi Č.D.2 preminuo), postupak nastavljen nakon prekida bez donošenja rješenja o nastavku postupka.

Jer, u situaciji kada je prvostepeni sud utvrdio da je prvobitno tuženi Č.D.2 preminuo, a da su, sukladno odredbi člana 391. stav 2. Zakona o parničnom postupku, stranke u sporu za utvrđivanje očinstva osoba čije se očinstvo utvrđuje, dijete i majka djeteta, kao i kod toga da je u međuvremenu tužitelj postao punoljetna osoba, jedino ispravno što je prvostepeni sud mogao učiniti jeste da pouči tužitelja da tuži i osobe koje, sukladno odredbi člana 65. Porodičnog zakona, moraju biti obuhvaćene tužbom.

Stoga, obzirom da je prvobitno tuženi preminuo, pravilno je prvostepeni sud postupio kada je pozvao tužitelja da tužbu usmjeri na njegove nasljednike i time što je tužitelj proširio tužbu na nasljednike prvobitno tuženog ne može se smatrati (kako to pogrešno tvrdi prvotuženi) „novom tužbom“. Naime, spor u ovoj parnici, zbog prirode pravnog odnosa, može se riješiti samo na jednak način prema svim tuženima (misli se na nasljednike umrlog Č.D.2) kao nasljednicima, pošto osoba čije se očinstvo utvrđuje nije u životu i zato tužbom mora biti obuhvaćena i majka tužitelja (u svojstvu pasivnog suparničara), bez obzira na to što je tužitelj sada već punoljetna osoba. Jer, sve navedene stranke (tuženi) su jedinstveni suparničari, i tek svi zajedno čine jednu parničnu stranku, pa kako se spor može riješiti samo na jednak način prema svima, onda su oni i nužni suparničari, obzirom da je njihovo prisustvo u parnici nužno i smatraju se jednom parničnom strankom.

Dakle, neosnovano inzistira prvotuženi na tvrdnji da je tužba neblagovremena u situaciji kada je tužitelj, kao mladb. osoba, zastupan po majci, kao zakonskom zastupniku, podnio tužbu 08.01.1992. godine, a to znači blagovremeno u zakonskom roku propisanom odredbom člana 60. stav 1. Porodičnog zakona i kada je zbog činjenice smrti u tužbi označenog tuženog kao oca, sukladno odredbi člana 65. istog Zakona, umjesto njega samo označio njegove zakonske nasljednike.

Isto tako, propust prvostepenog suda da donese rješenje o nastavku prekinutog postupka ne smatra se relevantnom povredom odredaba parničnog

postupka koja bi bila od uticaja na donošenje zakonite i pravilne odluke kakvu ima u vidu odredba člana 318. Zakona o parničnom postupku. Naime, zbog tog propusta prvostepenog suda, prvotuženom (kao i ostalim tuženim) nije bilo onemogućeno da raspravlja pred sudom, niti je taj propust u konačnom mogao dovesti do odbijanja tužbenog zahtjeva kod činjenice da je vještačenjem utvrđeno da je umrli Č.D.2 biološki otac tužitelja.

Kako kod iznesenog nisu osnovani žalbeni razlozi i navodi zbog kojih prvotuženi pobija prvostepenu presudu, sve činjenice i okolnosti obzirom na relevantne odredbe Porodičnog zakona o pravu djeteta (ovdje tužitelja) na podnošenje tužbe radi utvrđivanja očinstva, tj. blagovremenosti podnesene tužbe su potpuno i pravilno utvrđene, i kako nisu povrijeđena pravila o osnovanosti tužbenog zahtjeva pošto je prvostepena presuda pravilna sa stanovišta pravilne primjene materijalnog prava, a prvostepeni sud nije počinio ni žalbom ukazane procesne povrede, a ni one na koje sud pazi po službenoj dužnosti, valjalo je žalbu prvotuženog odbiti kao neosnovanu i prvostepenu presudu u stavu I izreke potvrditi na osnovu odredbe člana 335. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, a u stavu II izreke ostaviti neizmijenjenu budući da se u tom dijelu nije pobijala žalbom.

PREDSJEDNIK VIJEĆA

Ruža Gligorević